

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิจัย และ อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนตามลำดับ ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับสภาพ หรือ ลักษณะทางสถิติของตัวแปรประจักษ์ โดยใช้สถิติ Mean, SD. (Standard deviation), แผนภูมิแสดงลักษณะการกระจายตัวของข้อมูล, Correlation และ ข้อมูลที่ได้จากวิธีทางสถิติ Factor Analysis ระหว่างตัวแปรประจักษ์ที่อธิบายตัวแปรแฝงเดียวกัน ซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการทบทวนวรรณกรรมเชิงทฤษฎีที่ตั้งคำถามถึงแล้ว (บทที่ 2) ส่วนที่ 2 เป็นการเลือกโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกที่สอดคล้อง และ เข้ากันได้ดีที่สุดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก ส่วนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์หามาตรวัด และ ความเที่ยงของการวัด และ ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมุติฐาน ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สร้างตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (Democratic behavior – DEMB) ความรู้สึกแปลกแยก (Alienation – ALIEN) ความเคร่งศาสนา (Religiosity – RELIGIO) และ ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value – DEMV) ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรประจักษ์ จำนวน 13 ตัวแปร เป็นความเคร่งศาสนา 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ และ ตัวแปรความเคร่งศาสนาที่เกิดจากแรงจูงใจทางสังคม และ เพื่อตนเอง เป็นความรู้สึกแปลกแยก 2 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ เป็นค่านิยมประชาธิปไตย 7 ตัวแปร ได้แก่ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความเชื่อเรื่องสิทธิ และ เสรีภาพ มีความเสมอภาค อดทน อดกลั้น ต่อ ความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง ความเป็นปัจเจกบุคคล ยึดมั่นเรื่องอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (ยึดมั่นเรื่องประชาชนต้องเป็นใหญ่) และ มีความไว้วางใจซึ่งกัน และ กัน ทั้งนี้ศึกษาพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย 2 ตัวแปร ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และ การต่อต้านเผด็จการ

แต่จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งจากการศึกษาข้อกำหนดของการใช้โปรแกรม LISREL ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ปรับแบบจำลอง

โครงสร้างในขั้นแรก และ ได้กำหนดตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรทั้งหมดที่เหมาะสมได้ จำนวน 15 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย 3 ตัวแปร (พิจารณาเฉพาะ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการต่อต้านเผด็จการ) ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Polpar) การต่อต้านเผด็จการ 1 (Andr1) และ การต่อต้านเผด็จการ 2 (Andr2) ตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1 (Est1) และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 (Est2) ตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา 3 ตัวแปร เป็น ตัวแปรความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกภายในจิตใจทั้งหมด ได้แก่ Intr1, Intr2, และ Intr3 ตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย 6 ตัวแปร ได้แก่ ความเป็นปัจเจกบุคคล (Ind) มีความเสมอภาค (Equ) ยึดมั่นเรื่องอำนาจอธิปไตย เป็นของ ปวงชน (ยึดมั่นเรื่องประชาชนต้องเป็นใหญ่) (Popso) อดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 1 (Toler1) อดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 2 (Toler2) และ เชื้อเรื่องสิทธิ และ เสรีภาพ (Lib) ดังตาราง 6 และ 7 ดังนี้

ตาราง 6 ข้อมูลเบื้องต้น ของ ตัวแปรประจักษ์ จำนวน 15 ตัวแปร

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
intrinsic religiosity 1 (Intr1)	613	.00	10.00	6.4408	1.95019
intrinsic religiosity 2 (Intr2)	612	.00	10.00	5.7603	2.58887
intrinsic religiosity 3 (Intr3)	609	.00	10.00	4.8927	2.26114
Isolation (Isol)	614	2.00	10.00	5.4891	1.90536
estrangement 1 (Est1)	614	1.00	9.00	5.9088	1.71449
estrangement 2 (Est2)	614	2.00	9.00	5.8681	1.50600
Individuality (Ind)	610	.00	10.00	7.5269	1.66891
Equality (Equ)	604	.00	10.00	7.4429	1.73858
popular sovereignty (Popso)	611	.00	10.00	7.4375	2.16266
tolerance 1 (Toler1)	613	.67	10.00	7.5111	1.84309
tolerance 2 (Toler2)	611	1.33	10.00	7.2990	1.86134
Liberty (Lib)	610	.00	10.00	7.2738	1.87900
political participation (Polpar)	609	.00	10.00	4.5772	2.26111
anti - dictator rule 1 (Andr1)	613	.00	10.00	4.3823	2.30345
anti - dictator rule 2 (Andr2)	613	.00	10.00	6.2904	2.76720
Religiosity (RELIGIO)	606	.00	10.00	5.6927	1.88263

ตาราง 6 (ต่อ)

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Alienation (ALIEN)	614	2.17	8.89	5.7553	1.20469
democratic value (DEMV)	592	.78	10.00	7.4386	1.41317
democratic behavior (DEMB)	608	.00	10.00	5.0832	1.91220

ตาราง 7 สหสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรแฝง

Correlations

		religiosity	alienation	democratic value	democratic behavior
religiosity	Pearson Correlation	1	-.079	.194(**)	.217(**)
	Sig. (2-tailed)	.	.051	.000	.000
	N	614	614	614	614
alienation	Pearson Correlation	-.079	1	-.050	-.133(**)
	Sig. (2-tailed)	.051	.	.212	.001
	N	614	614	614	614
democratic value	Pearson Correlation	.194(**)	-.050	1	.423(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.212	.	.000
	N	614	614	614	614
democratic behavior	Pearson Correlation	.217(**)	-.133(**)	.423(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.001	.000	.
	N	614	614	614	614

ตาราง 8 สหสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรประจักษ์

73

	Intr1	Intr2	Intr3	Isol	Est1	Est2	Ind	Equ	Popso	Toler1	Toler2	Lib	Polpar	Andr1
intr2	.411**													
intr3	.646**	.542**												
Isol	-.040	-.064	-.119**											
Est1	.058	.004	.005	.155**										
Est2	-.070	-.073	-.108**	.151**	.455**									
Ind	.113**	.165**	.139**	-.139**	-.036	-.077								
Equ	.084*	.104**	.058	-.041	-.079	-.021	.570**							
Popso	.242**	.140**	.197**	.074	.065	-.010	.390**	.428**						
Toler1	.113**	.113**	.134**	-.016	.035	-.040	.512**	.508**	.465(**)					
Toler2	.117**	.087*	.110**	-.047	-.011	-.064	.481**	.531**	.466(**)	.637(**)				
Lib	.111**	.094*	.058	-.017	-.060	-.071	.493**	.611**	.381(**)	.524(**)	.497(**)			
Polpar	.128**	.116**	.261**	.000	-.102*	-.132**	.166**	.134**	.283(**)	.266(**)	.216(**)	.195(**)		
Andr1	.099*	.126**	.200**	-.035	-.108**	-.083*	.157**	.189**	.251(**)	.161(**)	.170(**)	.178(**)	.400(**)	
Andr2	.133**	.070	.170**	-.039	-.097*	-.091*	.327**	.319**	.326(**)	.351(**)	.318(**)	.317(**)	.366(**)	.460(**)

ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า ตัวแปรประจักษ์ขอ ตัวแปรแฝงมีค่าดัชนีเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่มากนัก สูงสุด ได้แก่ การต่อต้านเผด็จการ 2 (Andr2) มีค่าดัชนีเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.76720 ต่ำสุด ได้แก่ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 (Est2) มีค่าดัชนีเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50600 และ เมื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้วิเคราะห์ในรูปของตัวแปรแฝง Religiosity, Alienation, Democratic value และ Democratic behavior พบว่า มีแนวโน้มเป็น normal curve (ตาราง 6 และ ภาคผนวก ญ)

พิจารณาตาราง 7 เมื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้ตามตาราง 6 วิเคราะห์ในรูปของ ตัวแปรแฝง Religiosity (RELIGIO), Alienation (ALIENATION), Democratic value (DEMVA) และ Democratic behavior (DEMB) พบว่า แสดงแนวโน้ม เป็น normal curve (ภาคผนวก ญ) โดยมีข้อสังเกตว่า ค่าดัชนี mean ของ ค่านิยมแบบประชาธิปไตย (Democratic value) เท่ากับ 7.4386 มากกว่าค่าดัชนี mean ของ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (Democratic behavior) ซึ่งเท่ากับ 5.0832 แสดงว่า แม้อาจารย์ และ นักศึกษา จะมีค่านิยมแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง แต่ก็ ยังคงไม่แสดงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยในระดับใกล้เคียงกันอย่างสอดคล้องกัน และ เมื่อพิจารณาค่าดัชนี R^2 จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ (ภาคผนวก ง) พบว่า สอดคล้องกับค่าดัชนี mean ข้างต้น โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 25 ซึ่งแสดงว่าค่านิยมประชาธิปไตย อธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้เพียง ร้อยละ 25

จากตาราง 8 ด้วยต้องกลับค่าดัชนี ของ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของ ตัวแปรความรู้สึกแปลกแยกเป็นตรงกันข้าม เพื่อหลีกเลี่ยงการได้ค่าดัชนี error variance เป็นลบ เมื่อบอ่านค่าความสัมพันธ์ที่ได้ จึงต้องอ่านเป็นตรงข้ามกับผลสรุปข้อมูลที่ได้ ซึ่ง จากผลสรุปข้อมูล พบว่า ตัวแปรประจักษ์ส่วนใหญ่มีสหสัมพันธ์ ซึ่งกัน และ กันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ ตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงตัวอื่นๆเป็นส่วนใหญ่ และ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับ ตัวแปรประจักษ์ ของ ตัวแปรแฝงอื่นบางตัวแปร เท่านั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า บางตัวแปรประจักษ์ ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) มีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ระดับ 0.01 กับ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1, 2 หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว ก็มีแนวโน้มจะแสดงความรู้สึกไม่เป็นมิตรกับผู้อื่น รวมทั้งมีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน) กับ อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของปวงชน ขณะเดียวกัน ไม่มีแนวโน้มความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในส่วนตัวแปรประจักษ์ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1 มีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (แนวโน้มความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน) กับอำนาจอธิปไตยต้องเป็นของปวงชน

และการอดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 1 อย่างไรก็ตาม ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 มีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงบวก ทั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรประจักษ์อื่น ๆ

สำหรับตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา พบว่า ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ 1, 2, 3 (Intr1, Intr2, Intr3) มีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน) กับความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1 (Est1) ซึ่งหมายถึงว่า ความเคร่งศาสนาไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้อื่น และมีข้อสังเกตว่าความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ 3 (Intr3) มีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 กับความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 ซึ่งหมายถึงว่า ความเคร่งศาสนาแบบ Intr3 ที่มากขึ้นส่งผลให้เป็นคนที่ชอบอยู่อย่างอิสระ ไม่พึ่งพาใคร ปลีกตัวไม่ค่อยสังสรรค์กับผู้อื่น และ อาจชอบเข้าร่วมการแสดงความคิดเห็นโดยตรงไป ตรงมาแม้อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้น

อย่างไรก็ตาม พบว่า ตัวแปรต่างๆที่ได้ปรับแล้ว ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ทบทวนวรรณกรรมไว้แล้ว และสามารถศึกษาได้ ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรประจักษ์ทั้ง 15 ตัวแปร แบ่งตามมาตรวัดของแต่ละตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัวแปร โดยใช้สถิติ Mean SD. Correlation และ ความตรงของมาตรวัด ดังนี้

1. ตัวแปรแฝงพฤติกรรมประชาธิปไตย (Democratic Behaviors) (การมีส่วนร่วมทางการเมือง และ การต่อต้านเผด็จการ)

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรประจักษ์

ลำดับ	องค์ประกอบ	Mean	SD.
1.	Polpar	4.5772	2.26111
2.	Andr1	4.3823	2.30345
3.	Andr2	6.2904	2.76720

ตาราง 10 ดัชนีทดสอบความตรง ของ โมเดลการวัด

ลำดับ	องค์ประกอบ	Factor Loading	Sig.
1.	Political Participation	0.768 – 0.854	0.000
2.	Anti - dictatorship 1 (Tf1)	0.752 – 0.860	0.000
3.	Anti - dictatorship 2 (Tf2)	0.907	0.000

จากตาราง 9 และ 10 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรแฝง พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการต่อต้านเผด็จการ) ได้ดังนี้

1. จากตาราง 9 นักศึกษา และ อาจารย์ มีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยในลักษณะค่อนข้างลบเล็กน้อย กล่าวคือ ไม่ค่อยชอบมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีค่า Mean เท่ากับ 4.5772 ไม่ชอบแสดงตนต่อต้านเผด็จการ โดยมีค่า Mean เท่ากับ 4.3823 แต่จะต่อต้านเผด็จการในกรณีที่อำนาจเผด็จการนั้นมีผลถึงตนเอง และไม่ชอบให้มีผู้มีอำนาจเด็ดขาดเหนือผู้อื่น โดยมีค่า Mean เท่ากับ 6.2904 และมีข้อสังเกตว่า มีแนวโน้มไม่ต่อต้านอำนาจเผด็จการ หรือรัฐประหารในกรณีที่มีความเป็นคนดีเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีค่า mean ของ Db 9 = 4.2215 (ภาคผนวก ก – 1.1 พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย)

2. ตัวแปรประจักษ์พฤติกรรมแบบประชาธิปไตยทั้ง 3 ตัวแปร มีการกระจายตัวดี เว้นแต่ตัวแปรประจักษ์ Anti – dictator rule 2 (Andr2) ที่มีลักษณะเบ้ซ้ายค่อนข้างมาก และค่อนข้างแบนทั้ง 3 ตัวแปร (ภาคผนวก ฉ)

3. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์ซึ่งกัน และ กันปานกลาง ในทิศทางเดียวกัน และ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข)

4. จากตาราง 10 ตัวแปรประจักษ์มีความตรงต่อการวัด (Validity) สูง พิจารณาจาก Factor Loading มีค่าค่อนข้างสูง ถึง สูง ตั้งแต่ 0.752 – 0.907 โดยมีค่า Suppress absolute value less than 0.5

2. ตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก (Alienation)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรประจักษ์

ลำดับ	องค์ประกอบ	Mean	SD.
1.	Isol	5.4891	1.90536
2.	Est1	5.9088	1.71499
3.	Est2	5.8681	1.50600

ตาราง 12 ดัชนีทดสอบความตรง ของ โมเดลการวัด

ลำดับ	องค์ประกอบ	Factor Loading	Sig
1.	Isol	0.828 - 0.888	0.000
2.	Est1	0.792 – 0.870	0.000
3.	Est2	0.681 – 0.922	0.000

จากตาราง 11 และ 12 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรแฝง ความรู้สึกแปลกแยก ได้ดังนี้

1. จากตาราง 11 นักศึกษา และ อาจารย์ มีความรู้สึกแปลกแยกแตกต่างกันเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ไม่ค่อยมีความรู้สึกโดดเดี่ยว และมีแนวโน้มความรู้สึกในทางเป็นมิตรกับผู้อื่นปานกลางค่อนข้างน้อย (ภาคผนวก ก.)

2. ตัวแปรประจักษ์ของความรู้สึกแปลกแยกทั้ง 3 ตัวแปร มีการกระจายตัวดี เบ้าขยาย ยกเว้น Isolation เบ้าขนาดเล็กน้อย และ ค่อนข้างปาน (ภาคผนวก ญ)

3. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์ซึ่งกัน และ กันน้อยถึงปานกลาง ในทิศทางเดียวกัน และ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยค่าสหสัมพันธ์ ระหว่าง Estrangement 1 กับ Estrangement 2 เท่ากับ 0.455 แต่ Isolation มีค่าสหสัมพันธ์กับ Estrangement 1, 2 เพียง 0.155 และ 0.151 ตามลำดับ (ภาคผนวก ข) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกโดดเดี่ยว แนวโน้มก่อให้เกิด ความรู้สึกเชิงปฏิบัติ ค่อนข้างน้อย

4. จากตาราง 12 ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีความตรงต่อการวัด (Validity) ค่อนข้างสูง พิจารณาจาก Factor Loading มีค่าค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 0.681 – 0.922 โดยมีค่า Suppress absolute value less than 0.5

3. ตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (Religiosity)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรประจักษ์

ลำดับ	องค์ประกอบ	Mean	SD.
1.	Intr1	6.4408	1.95019
2.	Intr2	5.7603	2.58887
3.	Intr3	4.8927	2.26114

ตาราง 14 ดัชนีทดสอบความตรง ของ โมเดลการวัด หรือ มาตรวัด

ลำดับ	องค์ประกอบ	Factor Loading	Sig.
1.	Intr1	0.597 – 0.850	0.000
2.	Intr2	0.786 – 0.879	0.000
3.	Intr3	0.507 – 0.812	0.000

จากตาราง 13 และ 14 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ของตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนาได้ ดังนี้

1. จากตาราง 13 ความเคร่งศาสนาของอาจารย์ และ นักศึกษามีลักษณะเป็น ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจทั้งหมด มีความเชื่อ และ การปฏิบัติทางศาสนาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย และ คิดว่าตนเป็นคนไม่ค่อยเคร่งศาสนา โดยมีระดับค่า mean เท่ากับ 4.7834 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72808 (ภาคผนวก ก)

2. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปรมีการกระจายตัวดี โดยมีลักษณะเบ้ซ้ายไม่มาก และ มีความโด่งเล็กน้อยถึงปานกลาง (ภาคผนวก ก)

3. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์ซึ่งกัน และ กันปานกลาง และ เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข)

4. จากตาราง 14 ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปรมีความตรงของการวัด (Validity) ค่อนข้างสูง พิจารณาจาก Factor Loading มีค่าค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 0.507 – 0.879 โดยมีค่า Suppress absolute value less than 0.5

4. ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Values)

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรประจักษ์

ลำดับ	องค์ประกอบ	Mean	SD.
1.	Ind	7.5269	1.66891
2.	Equ	7.4428	1.73858
3.	Popso	7.4375	2.16266
4.	Toler1	7.5111	1.84309
5.	Toler2	7.2990	1.86134
6.	Lib	7.2738	1.87900

ตาราง 16 ดัชนีทดสอบความตรง ของ โมเดลการวัด

ลำดับ	องค์ประกอบ	Factor Loading	Sig.
1.	Ind	0.602 – 0.788	0.000
2.	Equ	0.530 – 0.715	0.000
3.	Popso	0.828 – 0.890	0.000
4.	Toler1	0.765 – 0.828	0.000
5.	Toler2	0.578 – 0.783	0.000
6.	Lib	0.595 – 0.677	0.000

จากตาราง 15 และ 16 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย ได้ดังนี้

1. จากตาราง 15 นักศึกษา และ อาจารย์ มีค่านิยมประชาธิปไตยโดยรวมปานกลางค่อนข้างสูงทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ ความเป็นปัจเจกบุคคล ยึดมั่นเรื่องความเสมอภาค อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชน (ยึดมั่นเรื่องประชาชนต้องเป็นใหญ่) อดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 1, 2 และ เชื่อเรื่องสิทธิ และ เสรีภาพ (ภาคผนวก ก)

2. ตัวแปรประจักษ์ค่านิยมประชาธิปไตยทั้ง 6 ตัวแปร มีการกระจายตัวดี มีลักษณะเบ้ซ้ายค่อนข้างมาก มีความโด่งค่อนข้างมากสำหรับตัวแปรประจักษ์ความเป็นปัจเจกบุคคล (Individuality) (ภาคผนวก ญ)

3. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 7 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์ซึ่งกัน และ กันปานกลางค่อนข้างสูง ในทิศทางเดียวกัน และ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข)

4. จากตาราง 16 ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 6 ตัวแปร มีความตรงต่อกรวัด (Validity) ปานกลาง ถึง ค่อนข้างสูง พิจารณาจากค่า Factor Loading มีค่าปานกลาง และ ค่อนข้างสูง ตั้งแต่ 0.530 – 0.890 โดยมีค่า Suppress absolute value less than 0.5

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จาก อาจารย์ และ นักศึกษา

ตัวแปรประจักษ์ทุกตัวมีการกระจายตัวดี การแจกแจงมีลักษณะเบ้ซ้าย ตัวแปรประจักษ์ที่อยู่ในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกันมีสหสัมพันธ์กันปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 และ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยกเว้นตัวแปรประจักษ์ความเคร่งศาสนา มีสหสัมพันธ์กันปานกลางค่อนข้างสูง และ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 มีข้อสังเกตว่าตัวแปรประจักษ์ความรู้สึกแปลกแยก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรอื่นทุกตัวแปร

โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก และการปรับโมเดล ที่เริ่มจากการวิเคราะห์ ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis - EFA)

ในขั้นแรก ผู้วิจัยเลือกโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีเปรียบเทียบ ความสอดคล้อง และ กลมกลืน ระหว่าง ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้ กับ โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี ระหว่าง ตัวแปร ที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยยืนยัน ระดับ 1 (Confirmatory Factor Analysis Level 1 – CFA1) กับ ความสอดคล้อง และ กลมกลืน ระหว่าง ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้ กับ โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก ระหว่าง ตัวแปร ที่

ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis - EFA) พบว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก มีค่าดัชนีที่แสดงถึงความสอดคล้อง และ กลมกลืน กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ดีกว่า ผู้วิจัย จึงพิจารณาใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis - EFA) เป็นแนวทางเบื้องต้นในการพิจารณาคัดกลุ่มตัวแปรประจักษ์ที่เหมาะสมตั้งแต่เริ่มแรก จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้ โดยกำหนดค่า Suppress absolute value less than 0.5 และ นำกลุ่มตัวแปรประจักษ์ และ ตัวแปรแฝง ไปศึกษาหาความสอดคล้อง และ กลมกลืน กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ จากนั้น จะทำการปรับโมเดลให้สอดคล้อง กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ให้มากที่สุด เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง และ กลมกลืน กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์อีกครั้งหนึ่ง (ภาคผนวก จ.)

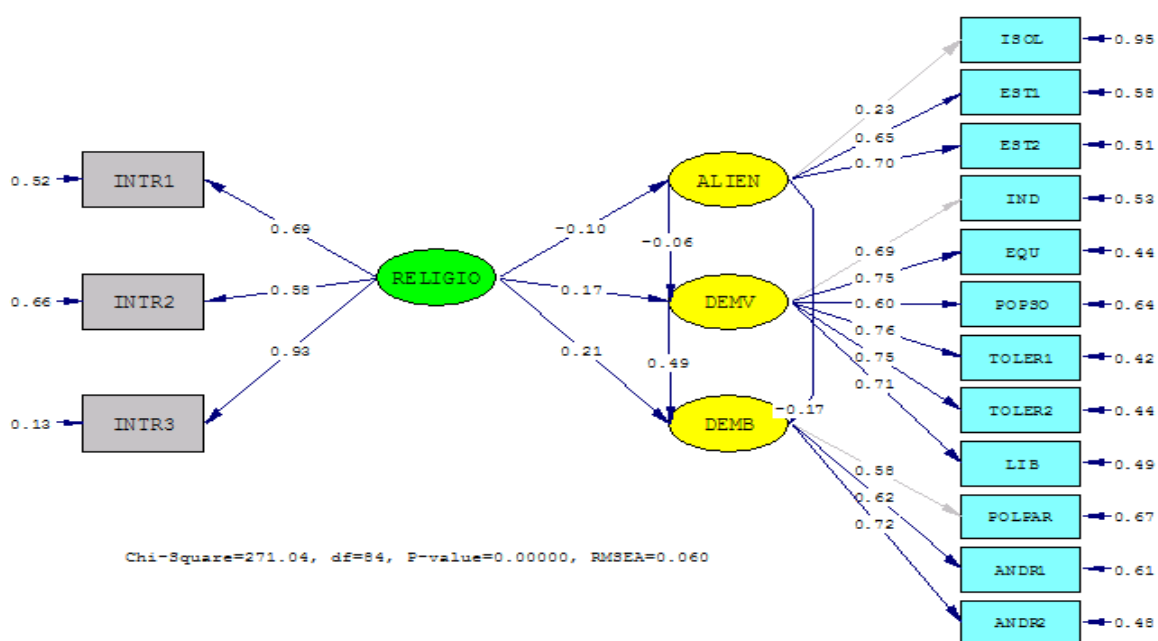
จากการนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาวิเคราะห์ ด้วย วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ก่อน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์แบ่งกลุ่มองค์ประกอบ ของ ตัวแปรแฝง ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) อีกครั้งหนึ่ง โดยกำหนดค่า Suppress absolute value less than 0.5 เพื่อ จัดกลุ่มข้อมูลเชิงประจักษ์ และ กำหนดเป็นตัวแปรประจักษ์ เพื่อใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้อง และ กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ข้อมูลเชิงประจักษ์ถูกจัดกลุ่มเป็นตัวแปรแฝงแตกต่างจากเดิมเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตที่ได้ศึกษาแล้วจากการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. ตัวแปรแฝงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (DEMB) ประกอบด้วย 3 ตัวแปรประจักษ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Polpar) และ การต่อต้านเผด็จการ 2 ตัวแปร (Andr1 และ Andr2)
2. ตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก (ALIEN) มีองค์ประกอบ ของ ตัวแปรประจักษ์ เช่นเดิม ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 ตัวแปร (Est1 และ Est2)
3. ตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (RELIGIO) ประกอบด้วย 3 ตัวแปรประจักษ์ ที่เป็นความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกภายในจิตใจเพียงอย่างเดียว (Intr1, Intr2 และ Intr3)
4. ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (DEMV) ประกอบด้วย 6 ตัวแปรประจักษ์ ได้แก่ ความเป็นปัจเจกบุคคล (Ind) มีความเสมอภาค (Equ) อำนาจธิปไตย เป็นของ ปวงชน (ประชาชนต้องเป็นใหญ่) (Pops) อุดหนุน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 2 ตัวแปร ได้แก่ การยอมรับความแตกต่างที่เกิดจากความชอบของตนเอง และ การยอมรับความแตกต่างอื่น ๆ (Toler1 และ Toler2) และ สู้ตาย เชื้อเรือธงสิทธิ และ เสรีภาพ (Lib)

5. ตัวแปรประจักษ์ที่ไม่อยู่ในกลุ่มความสัมพันธ์ ระดับ Suppress absolute value less than 0.5 ได้แก่ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Hdr) และ ความไว้วางใจซึ่งกัน และ กัน (Mt) ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ว่า อาจารย์ และ นักศึกษา ให้ความสำคัญตัวแปรเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Hdr) และ ความไว้วางใจซึ่งกัน และ กัน (Mt) ในระดับที่ ค่า Suppress absolute value เป็นค่าอื่นที่ไม่ใช่ 0.5 เช่น 0.4 หรือ น้อยกว่า

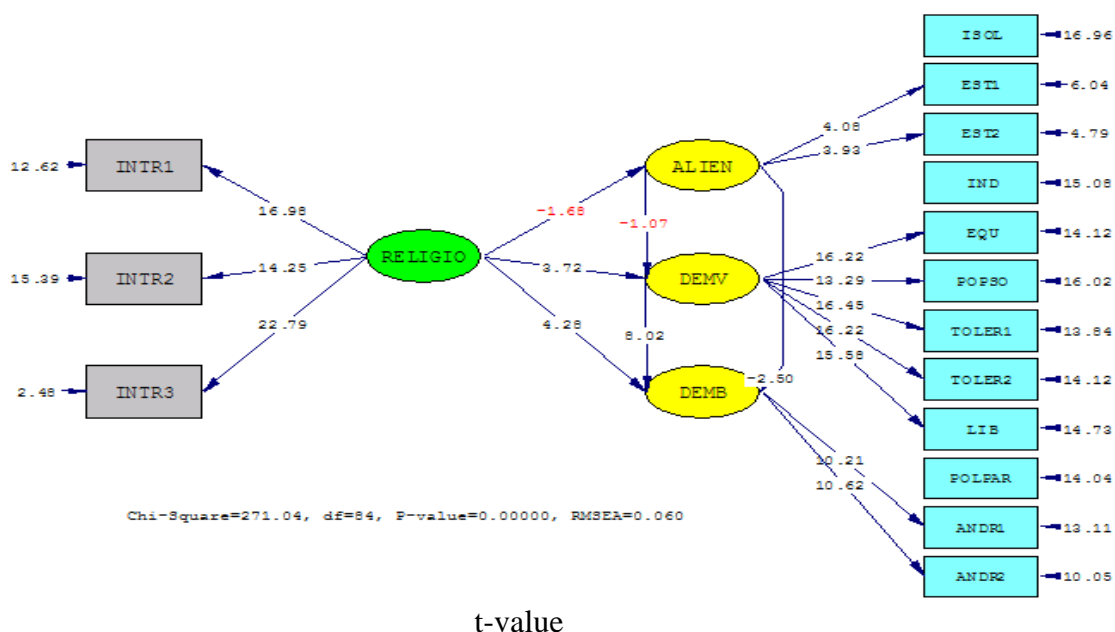
จากการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL พบว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกก่อนปรับโมเดลมีความสัมพันธ์ทางด้านโครงสร้าง และ ค่าดัชนีสำคัญ ๆ ดังนี้

ก่อนปรับโมเดล (Non - modified)

Standardized loading

ภาพ 3 โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก ก่อนปรับโมเดล

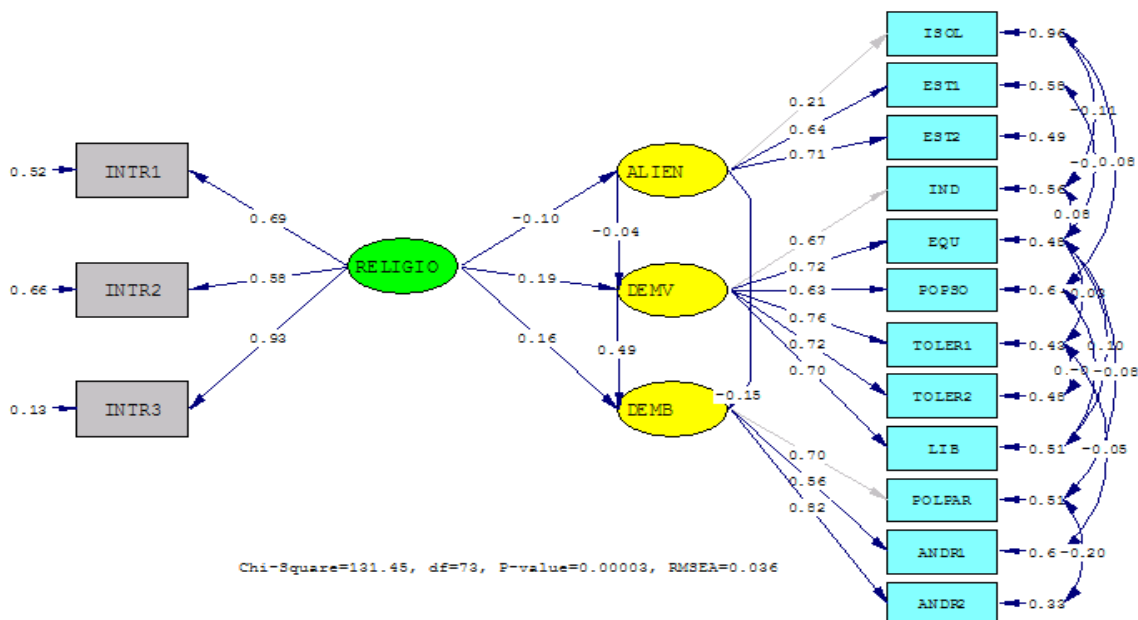
ภาพ 4 โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก ก่อนปรับโมเดล

Chi-Square = 271.04, df = 84, Relative Chi-Square (Chi-Square / df) = 3.2267, RMSEA = 0.060, P-value = 0.00000, NCP = 187.04, NFI = 0.94, NNFI = 0.95, PNFI = 0.75, CFI = 0.96, IFI = 0.96, RFI = 0.93, RMR = 0.20, Standardized RMR = 0.047, GFI = 0.94, AGFI = 0.92, PGFI = 0.66, CN = 277.26 (ภาคผนวก ง)

พิจารณาจาก ข้อมูลของโมเดลทางเลือกที่ยังไม่ปรับโมเดล พบว่า ค่าดัชนีทุกค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่า โมเดลมีแนวโน้มสอดคล้อง และ กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ค่อนข้างมากอยู่แล้ว ยกเว้นดัชนี RMSEA, NCP, ECVI, AIC, CAIC (ภาคผนวก ง) และดัชนี Relative Chi-Square มากกว่า 2 บ่งบอกว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เล็กน้อย ซึ่งมีความหมายว่าเมตริกความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมที่ประมาณได้จากโมเดลที่ผู้วิจัยกำหนดยังต่างจากเมตริกความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากตัวแปรสังเกตได้ หรือ ข้อมูลดิบในระดับหนึ่ง ผู้วิจัยจึงพิจารณาปรับโมเดล (Model modification) เพื่อหาความสอดคล้อง กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้โดยพิจารณาตัวแปรประจักษ์ที่มีค่า MI (Modification Index) ที่มีค่ามากกว่า 3.84 ประกอบกับค่า EPC (Expected parameter change) ที่มีค่าดัชนีสูง และ พิจารณาถึงความเหมาะสม และ เป็นไปได้ทางทฤษฎีประกอบ โดยพิจารณาปรับครั้งละ 1 พารามิเตอร์

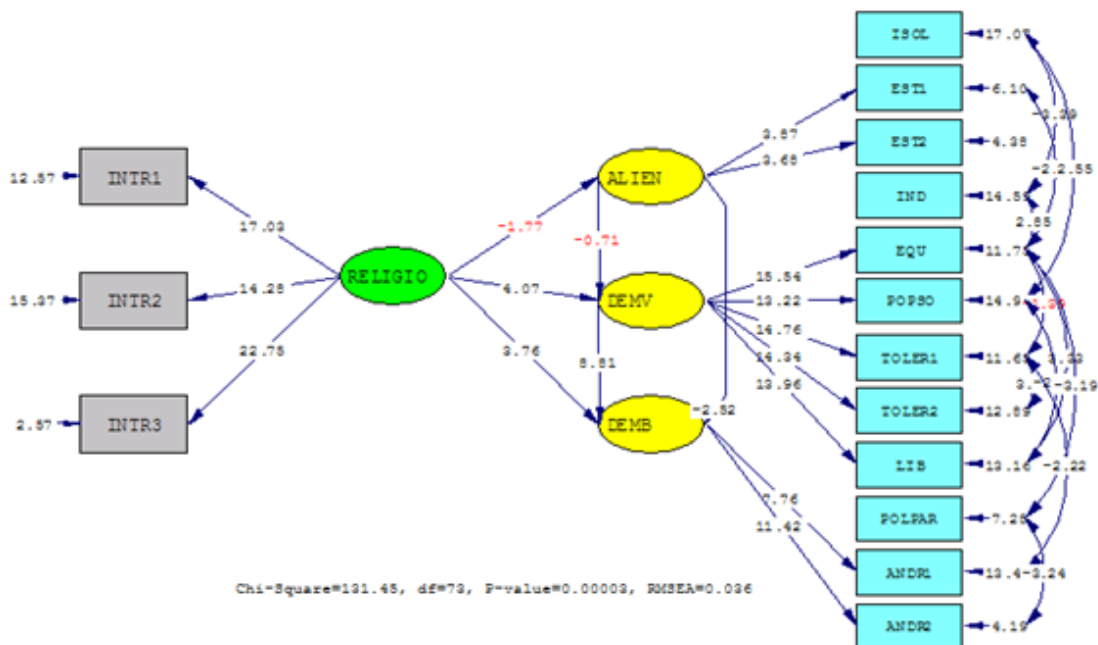
จากการปรับโมเดล พบว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกหลังปรับโมเดลมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง และมีค่าดัชนีสำคัญๆ ดังนี้

หลังปรับโมเดล (Modified)

Standardized loading

ภาพ 5 โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกหลังปรับโมเดล

t-value

ภาพ 6 โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกหลังปรับโมเดล

Chi-square = 131.45, df = 73, Relative Chi-Square (Chi-Square / df) = 1.8007, RMSEA = 0.036, P-value = 0.00003, NCP = 58.45, NFI = 0.97, NNFI = 0.98, PNFI = 0.67, CFI = 0.99, IFI = 0.99, RFI = 0.96, RMR = 0.16, Standardized RMR = 0.037, GFI = 0.97, AGFI = 0.95, PGFI = 0.59, CN = 483.10 (ภาคผนวก ง.)

เมื่อนำค่าดัชนี ทั้ง 2 ชุดมาเปรียบเทียบกับ ดัชนีมาตรฐาน สรุปผลการเปรียบเทียบได้ ดังนี้

ตาราง 17 เปรียบเทียบผลลัพธ์ค่าดัชนี ที่ได้จาก แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือก ที่ยังไม่ได้ปรับโมเดล กับ ที่ปรับโมเดลแล้ว และกับ ดัชนีมาตรฐานที่ดี

รายการ	ค่าสถิติ	แบบจำลองมาตรฐานที่ดี	แบบจำลองทางเลือก	
			ยังไม่ปรับโมเดล	ปรับโมเดลแล้ว
1.	Chi-Square		271.04	131.45
2.	df		84	73
3.	P-value	> 0	0.00000	0.00003
4.	Relative Chi-Square	Chi-Square/df = < 2	3.2267	1.8007
5.	RMSEA	< 0.05	0.060	0.036
6.	NFI	> 0.9	0.94	0.97
7.	NNFI	> 0.9	0.95	0.98
8.	PNFI	ต่ำ แต่ > 0.5	0.75	0.67
9.	CFI	> 0.9	0.96	0.99
10.	IFI	> 0.9	0.96	0.99
11.	RFI	> 0.9	0.93	0.96
12.	Standardized RMR	< 0.05	0.047	0.038
13.	GFI	> 0.9	0.94	0.97
14.	AGFI	> 0.9	0.92	0.95
15.	PGFI	ต่ำ แต่ > 0.5	0.66	0.59
16.	NCP	เข้าใกล้ 0	187.04	58.45
17.	CN	> 200	274.65	483.10

จากตาราง 17 และ ภาคผนวก ง พบว่า โครงสร้างความสัมพันธ์ทางเลือกที่ปรับโมเดลแล้วมีค่าดัชนีสำคัญๆ ที่เมื่อเปรียบเทียบกับดัชนีมาตรฐานแล้วแสดงความสอดคล้อง และ กลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ มากกว่าที่ยังไม่ได้ปรับโมเดล โดยค่าดัชนีสำคัญๆ อีกหลายตัวที่บ่งบอกว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก ได้แก่ Relative Chi-Square น้อยกว่า 2 และ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, RMSEA น้อยกว่า 2, Standardized RMR น้อยกว่า 0.05, NCP = 58.45, ECVI น้อยกว่า ECVI for Saturated model และ น้อยกว่า ECVI for Independence model, Model AIC น้อยกว่า Saturated AIC และ น้อยกว่า Independence AIC และ Model CAIC น้อยกว่า Saturated CAIC และ น้อยกว่า Independence CAIC

ดังกล่าว จึงพิจารณาเลือกแบบจำลองทางเลือกที่วิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเริ่มต้นด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) แยกตามกลุ่มตัวแปรแฝง เพื่อเลือกกลุ่มตัวแปรที่สอดคล้องที่สุดเป็นกลุ่มเดียวกัน 1 กลุ่ม และ ตามด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันระดับ 2 (Confirmatory Factor Analysis level 2) แยกกลุ่มตัวแปรให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเชิงทฤษฎี และ ข้อกำหนดการใช้งานของโปรแกรม LISREL เป็นแบบจำลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการพิจารณาจากข้อมูลดัชนีที่ยืนยันความสอดคล้อง กลมกลืน และ เข้ากันได้ดี กับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ จึงพิจารณาเลือก แบบจำลองทางเลือก ซึ่ง เริ่มต้นด้วยการเลือกข้อมูล โดยวิธีการ EFA เป็นแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ในขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์อย่างชัดเจนตามลำดับ ดังนี้

1.วิเคราะห์แบบจำลองมาตรวัด (Measurement Model Analysis)

มีวัตถุประสงค์ เพื่อยืนยันความถูกต้อง (validity) และ ความเชื่อถือได้ หรือ ความเที่ยง (reliability) ของมาตรวัดที่ใช้วัดค่าตัวแปรแฝง (Latent Variables) ผ่านตัวแปรประจักษ์ (Manifest Variables) โดยวิเคราะห์จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Standardized loading - λ) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized error - θ) และ ค่า R^2 (ความสามารถในการอธิบายความผันแปรของตัวแปร ได้) ซึ่งพิจารณาจากสมการเส้นทางความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรแฝงกับ ตัวแปรประจักษ์ ทั้งนี้พิจารณาโดยใช้เกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Standardized loading) ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไปถือว่าดีมาก กำหนดให้มาตรวัดตัวแปรแฝงมีหน่วยการวัดเท่ากับ 1 และ ค่าความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระ (Kim & Mueller, 1985, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ทั้งนี้จะ

เริ่มจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรประจักษ์ทุกตัว กับ ตัวแปรแฝงที่ตัวแปรประจักษ์นั้นสังกัดอยู่ จากนั้นจึงเริ่มวิเคราะห์มาตรวัดของตัวแปรแฝง ตามลำดับ

จาก ตาราง 7 ภาคผนวก ข และ ภาคผนวก ค ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์ของทุกตัวแปรแฝงมีค่า ทั้งบวก และ ลบ ทั้งมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีรายละเอียดสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 0.01

2. กลุ่มตัวแปรประจักษ์ของพฤติกรรมประชาธิปไตย ความเคร่งศาสนา และ ค่านิยมประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 0.01 แต่มีความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบวก และ ลบกับกลุ่มตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก แต่อย่างไม่มีนัยสำคัญ

3. กลุ่มตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก มีความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบวก และ เชิงลบ กับ กลุ่มตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย อย่างไม่มีนัยสำคัญ และ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยในเชิงลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ซึ่งมีผลการวิเคราะห์มาตรวัด ตามลำดับ ดังนี้

1.1 มาตรวัดตัวแปรแฝงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (Democratic Behavior - DEMB) – การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Polpar) และ การต่อต้านเผด็จการ (Andr)

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองมาตรวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบ (ตัวแปรประจักษ์) 3 กลุ่ม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Polpar) การต่อต้านเผด็จการ 1 (Andr1) และ การต่อต้านเผด็จการ 2 (Andr2)

ตาราง 18 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ระดับ 2 แบบจำลองมาตรวัด

พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐาน (λ)	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (θ)	t-value	R ²
Polpar	0.57	0.67	12.17	0.33
Andr1	0.70	0.51	14.03	0.49
Andr2	0.66	0.57	13.50	0.43

Measurement Equations

$$\text{POLPAR} = 1.28 * \text{DEMB}, \text{Errorvar.} = 3.42, R^2 = 0.33$$

$$(0.11) \quad (0.26)$$

$$12.17 \quad 13.32$$

$$\text{ANDR1} = 1.61 * \text{DEMB}, \text{Errorvar.} = 2.72, R^2 = 0.49$$

$$(0.11) \quad (0.30)$$

$$14.03 \quad 8.96$$

$$\text{ANDR2} = 1.82 * \text{DEMB}, \text{Errorvar.} = 4.32, R^2 = 0.43$$

$$(0.14) \quad (0.42)$$

$$13.50 \quad 10.38$$

(ภาคผนวก ค)

จากตาราง 7, 18 และ สมการการวัด พบว่า

1. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข) สามารถเป็นตัวแทนของตัวแปรแฝงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (DEMB) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standard loading) ค่อนข้างสูง ระหว่าง 0.56 – 0.71 และมีค่า t-value มากกว่า |2.58 |

2. ตัวแปรประจักษ์ Andr1, Andr2 และ Polpar มีอิทธิพลมากต่อ DEMB ตามลำดับ โดย มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เท่ากับ 0.70, 0.66 และ 0.57 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก โดยในเชิงสถิติ DEMB ซึ่งเป็นผลรวม ของ Andr1, Andr2 และ Polpar อธิบายความผันแปร ของ Andr1, Andr2 และ Polpar ได้ร้อยละ 49, 43 และ 33 ตามลำดับ

กล่าวได้ว่า Andr1, Andr2 และ Polpar แสดงแนวโน้มเป็นมาตรวัดของตัวแปรแฝง DEMB ระดับดีมาก

1.2 มาตรวัดตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก (Alienation – ALIEN)

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองมาตรวัด ประกอบด้วยองค์ประกอบ (ตัวแปรประจักษ์) 3 กลุ่ม ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1 (Est1) และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 (Est2)

ตาราง 19 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ระดับ 2 แบบจำลองมาตรวัด

ความรู้สึกแปลกแยก

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		t-value	R ²
	มาตรฐาน (λ)	มาตรฐาน (θ)		
Isol	0.23	0.95	4.48	0.051
Est 1	0.68	0.53	6.84	0.47
Est 2	0.67	0.56	6.81	0.44

Measurement Equations

$$ISOL = 0.43 * alien, \text{ Errorvar.} = 3.44, R^2 = 0.051$$

$$(0.096) \quad (0.20)$$

$$4.48 \quad 16.95$$

$$EST1 = 1.17 * alien, \text{ Errorvar.} = 1.57, R^2 = 0.47$$

$$(0.17) \quad (0.39)$$

$$6.84 \quad 4.05$$

$$EST2 = 1.00 * alien, \text{ Errorvar.} = 1.26, R^2 = 0.44$$

$$(0.15) \quad (0.28)$$

$$6.81 \quad 4.46$$

(ภาคผนวก ค)

จากตาราง 7, 19 และ สมการการวัด พบว่า

1. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol), ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 1 (Est1) และ ความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ 2 (Est2) มีสหสัมพันธ์กัน น้อย ถึง ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดย ตัวแปรความรู้สึกโดดเดี่ยว (Isol) มีสหสัมพันธ์ กับ ตัวแปรประจักษ์ Est1 และ Est2 น้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนีสหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.155 และ 0.151 ตามลำดับ (ภาคผนวก ข) ซึ่ง แสดงแนวโน้มว่า ความรู้สึกโดดเดี่ยว มีแนวโน้มให้เกิดความรู้สึกในเชิงปฏิปักษ์ค่อนข้างน้อยมาก อย่างไรก็ตาม โดย Est1, Est2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) ค่อนข้างสูง ระหว่าง 0.68 – 0.67 และมีค่า t- value มากกว่า |2.58| ยกเว้น ตัวแปรประจักษ์ Isol มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อยที่สุด เท่ากับ 0.23 ซึ่ง ต่ำกว่าเกณฑ์ดีมากเล็กน้อย แต่ยังคงมีค่า t-value มากกว่า |2.58| กล่าวได้ว่า สามารถเป็นตัวแทน ของ ตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก (ALIEN) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

2. ตัวแปรประจักษ์ Est1, Est2 และ Isol มีอิทธิพลมากต่อ ตัวแปรแฝง ALIEN ตามลำดับ โดย มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.68, 0.67 และ 0.23 ตามลำดับ ซึ่ง จัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก 2 ตัวแปร ได้แก่ Est1, Est2 และ อยู่ในเกณฑ์ดี 1 ตัวแปร ได้แก่ Isol โดยในเชิงสถิติ ALIEN ซึ่ง เป็นผลรวม ของ Est1, Est2 และ Isol อธิบายความผันแปร ของ Est1, Est2 และ Isol ได้ร้อยละ 47, 44 และ 5.1 ตามลำดับ

กล่าวได้ว่า Est1 และ Est2 แสดงแนวโน้มเป็นมาตรวัด ของ ตัวแปรแฝง ALIEN ระดับดีมาก ส่วน Isol แสดงแนวโน้มเป็นมาตรวัดระดับดี

1.3 มาตรวัดตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (Religiosity)

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองมาตรวัดความเคร่งศาสนา ประกอบด้วย องค์ประกอบ (ตัวแปรประจักษ์) 3 กลุ่ม ได้แก่ ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ 1 (Intr1) ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ 2 (Intr2) และ ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจ 3 (Intr3) ทั้ง 3 กลุ่ม เป็น ความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจทั้งหมด

ตาราง 20 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ระดับ 2 แบบจำลองมาตรวัด ความเคร่งศาสนา

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		t-value	R ²
	มาตรฐาน (λ)	มาตรฐาน (θ)		
Intr1	0.70	0.51	16.85	0.49
Intr2	0.59	0.66	14.24	0.34
Intr3	0.92	0.15	21.76	0.85

Measurement Equations

$$\text{INTR1} = 1.36 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 1.93, R^2 = 0.49$$

$$(0.081) \quad (0.16)$$

$$16.85 \quad 11.93$$

$$\text{INTR2} = 1.52 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 4.38, R^2 = 0.34$$

$$(0.11) \quad (0.29)$$

$$14.24 \quad 15.10$$

$$\text{INTR3} = 2.08 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.75, R^2 = 0.85$$

$$(0.096) \quad (0.28)$$

$$21.76 \quad 2.70$$

(ภาคผนวก ค)

จากตาราง 7, 20 และ สมการการวัด พบว่า

1. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์กันปานกลางค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข) สามารถเป็นตัวแทนของตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (RELIGIO) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) ค่อนข้างสูง ระหว่าง 0.59 – 0.92 และ ค่า t-value มากกว่า |2.58|

2. ตัวแปรประจักษ์ Intr3, Intr1 และ Intr2 มีอิทธิพลมาก ต่อตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (RELIGIO) ตามลำดับ โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เท่ากับ 0.92, 0.70 และ 0.59 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก โดยในเชิงสถิติ RELIGIO ซึ่งเป็นผลรวมของ Intr3, Intr1 และ Intr2 อธิบายความผันแปรของ Intr3, Intr1 และ Intr2 ได้ร้อยละ 85, 49 และ 34 ตามลำดับ

กล่าวได้ว่า Intr1, Intr2 และ Intr3 แสดงแนวโน้มเป็นมาตรวัดของตัวแปรแฝง RELIGIO ระดับ ดีมาก

1.4 มาตรวัดตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value – DEMV)

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า แบบจำลองมาตรวัด ขประกอบด้วยองค์ประกอบ (ตัวแปรประจักษ์) 6 กลุ่ม ได้แก่ ความเป็นปัจเจกบุคคล (Ind) มีความเสมอภาค (Equ) อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (Popso) อดทน อดกลั้นต่อความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง 1, 2 (Toler1, 2) และ มีความเชื่อเรื่องสิทธิ และ เสรีภาพ (Lib)

ตาราง 21 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ระดับ 2 แบบจำลองมาตรวัด

ค่านิยมประชาธิปไตย

ตัวแปรประจักษ์	ค่านำหนักองค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน	t-value	R ²
	มาตรฐาน (λ)	มาตรฐาน (θ)		
Ind	0.68	0.54	17.06	0.46
Equ	0.71	0.50	17.44	0.50
Popso	0.60	0.64	14.98	0.36
Toler1	0.75	0.43	19.05	0.57
Toler2	0.74	0.46	18.53	0.54
Lib	0.69	0.53	17.39	0.47

Measurement Equations

$$\text{IND} = 1.13 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 1.50, R^2 = 0.46$$

$$(0.066) \quad (0.11)$$

$$17.07 \quad 13.84$$

$$\text{EQU} = 1.21 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 1.49, R^2 = 0.50$$

$$(0.070) \quad (0.12)$$

$$17.44 \quad 12.56$$

$$\text{POPSO} = 1.30 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 2.97, R^2 = 0.36$$

$$(0.087) \quad (0.19)$$

$$14.97 \quad 15.37$$

$$\text{TOLER1} = 1.39 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 1.48, R^2 = 0.57$$

$$(0.073) \quad (0.13)$$

$$19.07 \quad 11.19$$

$$\text{TOLER2} = 1.37 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 1.57, R^2 = 0.54$$

$$(0.074) \quad (0.14)$$

$$18.52 \quad 11.59$$

$$\text{LIB} = 1.29 * \text{DEM}V, \text{Errorvar.} = 1.85, R^2 = 0.47$$

$$(0.074) \quad (0.14)$$

$$17.40 \quad 13.59$$

(ภาคผนวก ค)

จากตาราง 7, 21 และ สมการการวัด พบว่า

1. ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 6 ตัวแปร มีสหสัมพันธ์กันปานกลางค่อนข้างมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 (ภาคผนวก ข.) สามารถเป็นตัวแทนของตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (DEM) V ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานโดยรวมค่อนข้างสูง ระหว่าง 0.60 – 0.75 และมีค่า t-value มากกว่า |2.58 |

2. ตัวแปรประจักษ์ Toler1, Toler2, Equ, Lib, Ind และ Popso มีอิทธิพลมากต่อ ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (DEM) V โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.75, 0.74, 0.71, 0.69, 0.68 และ 0.60 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก โดยในเชิงสถิติ DEMV ซึ่งเป็นผลรวม ของ Toler1, Toler2, Equ, Lib, Ind และ Popso สามารถอธิบายความผันแปรของ Toler1, Toler2, Equ, Lib, Ind และ Popso ได้ร้อยละ 57, 54, 50, 47, 46 และ 36

กล่าวได้ว่า Toler1, Toler2, Equ, Lib, Ind และ Popso แสดงแนวโน้มเป็น
มาตรวัด ของ DEMV ได้ ดีมาก

กล่าวโดยสรุป จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่รวบรวมได้ พบว่า มาตรวัดตัวแปรแฝงทั้ง 4
ตัวแปร ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ใน
ขั้นตอนแรก และ จัดกลุ่มตัวแปรตามทฤษฎีด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดย
กำหนดจำนวนกลุ่มที่สอดคล้องเชิงทฤษฎี และ ข้อกำหนดขั้นต่ำสุดที่ควรเป็น สำหรับการใช้โมเดล
LISREL ในการวิเคราะห์ เป็นมาตรวัดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 ทุกมาตรวัด และ น้ำหนัก
องค์ประกอบของตัวแปรประจักษ์ค่อนข้างสูงอยู่ในเกณฑ์ดีมากตามมาตรฐาน สามารถนำไปเป็น
ตัวแบบในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปได้ดี

2. วิเคราะห์ความเที่ยง ของ การวัด (Reliability)

ความเที่ยงของการวัด (Reliability) หมายถึง ความคงเส้นคงวาของการวัด หรือ
ระดับที่ตัวแปรปราศจากความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจากความเที่ยงของตัวแปรแฝง
(construct reliability, ρ_c) ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานดีมาก $\rho_v > 0.5$ และ ค่าเฉลี่ยของ
ความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (average variance extracted, ρ_v) ซึ่ง ตามเกณฑ์มาตรฐานดีมาก
 $\rho_c > 0.6$

ทั้งนี้ พิจารณาค่าดัชนี λ และ θ ที่ได้จากความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรประจักษ์
กับ ตัวแปรแฝง จากโมเดลการวัด (ภาคผนวก ค.) ซึ่งวิเคราะห์ความเที่ยงของการวัดตามลำดับ
ดังนี้

2.1 ตัวแปรพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (DEMB)

ตาราง 22 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองมาตรวัด พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน	t-value
	มาตรฐาน (λ)	มาตรฐาน (θ)	
Polpar	0.57	0.67	12.17
Andr1	0.70	0.51	14.03
Andr2	0.66	0.57	13.50

ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปร มีความเที่ยงของการวัด กล่าวคือ ความคงเส้นคงวา
ของการวัด หรือ ระดับที่ตัวแปรปราศจากความคลาดเคลื่อน อยู่ในระดับปานกลางถึงดี โดย

พิจารณาจากการคำนวณค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted, ρ_v) และ ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c) จากตาราง ดังนี้ 22 ดังนี้

$$\rho_v = (\sum \lambda^2) / [(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)]$$

$$\rho_c = (\sum \lambda)^2 / [(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]$$

คำนวณค่าได้ ดังนี้

$$\rho_v = 0.4168 < 0.5$$

$$\rho_c = 0.6804 > 0.6$$

จากค่า ρ_v และ ρ_c ที่คำนวณได้ แสดงว่า ตัวแปรมีความเที่ยงของการวัด อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ถึง ดี โดย แม้ว่าดัชนี $\rho_v < 0.5$ แต่ ไม่มากนัก โดยมีค่าดัชนี เท่ากับ 0.4168 แต่ ดัชนี $\rho_c > 0.6$

2.2 ตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก (ALIEN)

ตาราง 23 การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองมาตรวัด ความรู้สึกแปลกแยก

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐาน (λ)	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (θ)	t-value
Isol	0.23	0.95	4.49
Est 1	0.68	0.53	6.84
Est 2	0.67	0.56	6.81

เมื่อนำค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (λ) และ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (θ) ของ ทุกตัวแปรประจักษ์ มาพิจารณา พบว่า ให้ค่าความเที่ยงของการวัดไม่ต่ำนัก โดยจาก สมการ

$$\rho_v = (\sum \lambda^2) / [(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)]$$

$$\rho_c = (\sum \lambda)^2 / [(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]$$

คำนวณค่า

$$\rho_v = 0.3210 < 0.5$$

$$\rho_c = 0.5503 < 0.5$$

แต่ จากสมการความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์ และ ตัวแปรแฝง (ภาคผนวก ค) ค่า R^2 ของตัวแปรประจักษ์ Isol น้อยมาก เพียง ร้อยละ 5.1 โดยเฉพาะค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความรู้สึกโดดเดี่ยวมีค่ามากถึง 0.95 และ น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานน้อย เพียง 0.23 ซึ่ง แสดงว่าไม่ค่อยมีความสำคัญ และ อาจส่งผลให้การวัดมีความเที่ยงน้อยลงมาก จึงไม่

นำมาพิจารณาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ในการพิจารณาความเที่ยงของการวัด และ นำมาพิจารณาร่วมดังกล่าว จึงใช้ค่า λ และ θ จาก Est1 และ Est2 เท่านั้น ในการพิจารณาความเที่ยงของการวัด และคำนวณค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted, ρ_v) และค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c) จากตารางดัชนี 23 ได้ดังนี้

$$\rho_v = (\sum \lambda^2) / [(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)]$$

$$\rho_c = (\sum \lambda)^2 / [(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]$$

$$\rho_v = 0.4695 < 0.5$$

$$\rho_c = 0.6390 > 0.6$$

จากค่า ρ_v และ ρ_c ที่คำนวณได้ แสดงว่า ความเที่ยงของการวัด อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ถึง ดี โดยแม้ว่า $\rho_v < 0.5$ แต่ไม่มากนัก โดยมีค่าดัชนี เท่ากับ 0.4695 และ $\rho_c > 0.6$

2.3 ตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนา (RELIGIO)

ตาราง 24 การวิเคราะห์ความเที่ยงของการวัด ความเคร่งศาสนา

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มาตรฐาน (λ)	ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (θ)	t-value
Intr1	0.70	0.51	16.85
Intr2	0.59	0.66	14.24
Intr3	0.92	0.15	21.76

ตัวแปรประจักษ์ทั้ง 3 ตัวแปรมีความเที่ยงของการวัด กล่าวคือ ความคงเส้นคงวาของการวัด หรือ ระดับที่ตัวแปรปราศจากความคลาดเคลื่อน ดีมาก โดยพิจารณาจากการคำนวณค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted, ρ_v) และค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c) จากตารางดัชนี 24 ดังนี้

$$\rho_v = (\sum \lambda^2) / [(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)]$$

$$\rho_c = (\sum \lambda)^2 / [(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]$$

คำนวณค่าได้ ดังนี้

$$\rho_v = 0.5607 > 0.5$$

$$\rho_c = 0.7870 > 0.6$$

จากค่า ρ_v และ ρ_c ที่คำนวณได้ แสดงว่า ความเที่ยงของการวัด อยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดย $\rho_v > 0.5$ และ $\rho_c > 0.6$

2.4 ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย (DEM V)

ตาราง 25 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบจำลองมาตรวัด ค่านิยมประชาธิปไตย

ตัวแปรประจักษ์	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน	t-value
	มาตรฐาน (λ)	มาตรฐาน (θ)	
Ind	0.68	0.54	17.07
Equ	0.71	0.50	17.44
Popso	0.60	0.64	14.97
Toler1	0.75	0.43	19.07
Toler2	0.74	0.46	18.52
Lib	0.69	0.53	17.40

จากสมการความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรประจักษ์ และ ตัวแปรแฝง แม้ไม่ระบุค่า t-value ของตัวแปรประจักษ์ Ind แต่นำมาพิจารณาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ในการพิจารณาความเที่ยงของการวัด เนื่องจาก ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน และ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของตัวแปร ดังกล่าว จึงได้ผลความเที่ยงของการวัดตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย กล่าวคือ ความคงเส้นคงวาของการวัด หรือ ระดับที่ตัวแปรปราศจากความคลาดเคลื่อน ดีมาก โดยพิจารณาจาก การคำนวณ ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average variance extracted, ρ_v) และ ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability, ρ_c) จากตารางดังนี้ 25 ดังนี้

$$\rho_v = (\sum \lambda^2) / [(\sum \lambda^2) + \sum (\theta)]$$

$$\rho_c = (\sum \lambda)^2 / [(\sum \lambda)^2 + \sum (\theta)]$$

คำนวณค่าได้ ดังนี้

$$\rho_v = 0.4845 < 0.5$$

$$\rho_c = 0.8487 > 0.6$$

จากค่า ρ_v และ ρ_c ที่คำนวณได้ แสดงว่า ตัวแปรมีความเที่ยงของการวัด อยู่ในเกณฑ์ ดี ถึง ดีมาก โดยมีค่าดัชนี ρ_v เท่ากับ 0.4845 ซึ่งใกล้เคียง 0.5 และ ค่าดัชนี ρ_c เท่ากับ 0.8487 ซึ่งมากกว่า 0.5 ค่อนข้างมาก

กล่าวโดยสรุป ความเที่ยงของการวัดที่ได้ปรับโมเดลแล้วอยู่ในเกณฑ์ ดี ถึง ดีมาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ความเคร่งศาสนา ค่านิยมประชาธิปไตย และ อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ถึง ดี 2 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย และ ความรู้สึกแปลกแยก กล่าวได้ว่า มาตรวัดทั้ง 4 มาตรวัด

มีความตรง และ ความเที่ยง ของ การวัดอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยได้อย่างดี และ น่าจะให้ผลสรุปการวิจัยที่อยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน

3.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ – อิทธิพล เชิงโครงสร้าง ระหว่าง ตัวแปรแฝง กับ ตัวแปรแฝง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรแฝงภายนอก กับ ตัวแปรแฝงภายใน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรแฝงภายนอกที่มีต่อตัวแปรแฝงภายใน รวมทั้งขนาดของอิทธิพล ว่า มากน้อยเพียงใด

โดยโปรแกรม LISREL ได้สมการโครงสร้างความสัมพันธ์ และ สมการลดรูป ดังนี้

Structural Equations

$$\text{ALIEN} = -0.095 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.82, R^2 = 0.011$$

$$(0.054) \qquad (0.39)$$

$$-1.77 \qquad 2.10$$

$$\text{DEM V} = -0.042 * \text{ALIEN} + 0.19 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.89, R^2 = 0.041$$

$$(0.059) \qquad (0.046) \qquad (0.10)$$

$$-0.71 \qquad 4.07 \qquad 8.56$$

$$\text{DEMB} = -0.20 * \text{ALIEN} + 0.62 * \text{DEM V} + 0.20 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.97, R^2 = 0.34$$

$$(0.080) \qquad (0.070) \qquad (0.052) \qquad (0.19)$$

$$-2.52 \qquad 8.81 \qquad 3.76 \qquad 5.01$$

Reduced Form Equations

$$\text{alien} = -0.095 * \text{religio}, \text{Errorvar.} = 0.82, R^2 = 0.011$$

$$(0.054)$$

$$-1.77$$

$$\text{demv} = 0.19 * \text{religio}, \text{Errorvar.} = 0.89, R^2 = 0.039$$

$$(0.046)$$

$$4.18$$

$$\text{demb} = 0.33 * \text{religio}, \text{Errorvar.} = 1.35, R^2 = 0.076$$

$$(0.058)$$

$$5.75$$

(ภาคผนวก ง)

จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ และ ภาคผนวก ง สร้างตารางแสดงผลการวิเคราะห์
เส้นทางความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ทางตรง (DE) ความสัมพันธ์ทางอ้อม (IE) และ
ความสัมพันธ์รวม (TE) ของ โครงสร้างความสัมพันธ์แบบจำลองทางเลือก เฉพาะ
เส้นทางที่มีนัยสำคัญ

ตัวแปรตาม	R ²	R ²	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ			
	(สมการลดรูป)	(สมการเต็ม)		Religio	Alien	DEMV	DEMB
Alien	0.011	0.011	DE	N/A	-	N/A	N/A
			IE	N/A	-	N/A	N/A
			TE	N/A	-	N/A	N/A
DEMV	0.039	0.041	DE	0.19	N/A	-	N/A
			IE	N/A	N/A	-	N/A
			TE	0.19	N/A	-	N/A
DEMB	0.076	0.34	DE	0.16	-0.15	0.49	-
			IE	0.0931	N/A	N/A	-
			TE	0.2531	-0.15	0.49	-

Chi-square = 131.45, df = 73, Relative Chi-Square (Chi-Square / df) = 1.8007, RMSEA = 0.036, P-value = 0.00003, NCP = 58.45, NFI = 0.97, NNFI = 0.98, PNFI = 0.67, CFI = 0.99, IFI = 0.99, RFI = 0.96, RMR = 0.16, Standardized RMR = 0.037, GFI = 0.97, AGFI = 0.95, PGFI = 0.59, CN = 483.10

จากตาราง 26 และ รูปภาพ 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. ตัวแปรประจักษ์ของแต่ละตัวแปรแฝงเป็นตัวที่วัดจริงตามกรอบแนวคิดในการทำวิจัย และ สอดคล้องกับแบบจำลองมาตรฐาน ในหัวข้อ 4.4.1 และ 4.4.2
2. เมื่อพิจารณาเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า มีเส้นทางความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบวก และ เชิงลบ ทั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ชัดเจน) และ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน)
3. ความเคร่งศาสนา มีอิทธิพลเชิงบวกทางตรง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ต่อค่านิยมประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = 0.19, t-value = 4.07

และ ต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = 0.16, t-value = 3.76 กล่าวได้ว่า ความเคร่งศาสนา มีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมประชาธิปไตย มากกว่า พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

4. ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตย มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01 ต่อ ตัวแปรแฝงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = 0.49 ในขณะที่ ความเคร่งศาสนา มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งทางตรง และ ทางอ้อม ผ่านค่านิยมประชาธิปไตยต่อตัวแปรพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = 0.2531 กล่าวได้ว่า ความเคร่งศาสนา มีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมประชาธิปไตยโดยรวม มากกว่า พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่า Standardized loading = 0.19 และ 0.16 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ค่านิยมประชาธิปไตยยังคงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย มากกว่า อิทธิพล จาก ความเคร่งศาสนา

5. ตัวแปรแฝงความรู้สึกลึกซึ้งแปลกแยก มีอิทธิพลทางตรงค่อนข้างน้อยเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01 ต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = - 0.15 ซึ่งแสดงว่าเมื่อมีความรู้สึกลึกซึ้งแปลกแยกมากขึ้นก็จะมีพฤติกรรมชอบเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และ ต่อต้านพฤติกรรมเผด็จการมากขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันก็มีอิทธิพลเชิงบวกเล็กน้อย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ มีอิทธิพลอย่างไม่ชัดเจนต่อค่านิยมประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading เพียงเท่ากับ - 0.04 (รูปภาพ 5)

6. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบอิทธิพลของความรู้สึกลึกซึ้งแปลกแยก (ALIEN) ความเคร่งศาสนา (RELIGIO) และ ค่านิยมประชาธิปไตย (DEMIV) เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ชัดเจน) ที่มีต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (DEMB) พบว่า ค่านิยมประชาธิปไตย มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยมากที่สุด โดยมีค่า Standardized loading มากที่สุด = 0.49 รองลงมาเป็นความเคร่งศาสนา = 0.16 และ น้อยที่สุด ได้แก่ ความรู้สึกลึกซึ้งแปลกแยก มีค่า Standardized loading = - 0.15

7. พิจารณาอิทธิพลของความเคร่งศาสนาทางอ้อมถึงพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ผ่านความรู้สึกลึกซึ้งแปลกแยก และ ค่านิยมประชาธิปไตย พบว่า ตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนาส่งอิทธิพลทางลบชัดเจน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า แม้อิทธิพลทางอ้อมของความเคร่งศาสนา ถึง พฤติกรรมแบบประชาธิปไตยมีค่าดัชนีโดยรวมเป็นบวก แต่ยังคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ มีอิทธิพลไม่ชัดเจนเช่นเดิม

8. เมื่อพิจารณาเฉพาะผลลัพธ์ที่เป็น Total Effect พบว่า ตัวแปรแฝงความรู้สึก แปรแยก ความเคร่งศาสนาแบบฝังลึกในจิตใจ และ ค่านิยมประชาธิปไตย ต่างมีอิทธิพลเชิงบวก ต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าดัชนี Standardized loading = - 0.15, 0.2531 และ 0.49 ตามลำดับ และ จากสมการโครงสร้าง พบว่า ทั้ง 3 ตัวแปรแฝงสามารถอธิบายความผันแปร ของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้รวม ร้อยละ 34

พิจารณาค่าดัชนี R^2 (ความสามารถในการอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้) จาก สมการโครงสร้างเต็มรูป และ สมการโครงสร้างลดรูป (ภาคผนวก ง) พบว่า

1. จากสมการเต็มรูป ความเคร่งศาสนา และ ความรู้สึกแปรแยกอธิบายความผันแปร ของค่านิยมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ร้อยละ 4.1 แต่จากสมการลดรูป ความเคร่งศาสนาอธิบายความผันแปรของค่านิยมประชาธิปไตย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้ร้อยละ 3.9

2. จากสมการลดรูป และ สมการเต็มรูป ความเคร่งศาสนาอธิบายความผันแปรของ ความรู้สึกแปรแยก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้เพียงร้อยละ 1.1

3. จากสมการลดรูป ความเคร่งศาสนาอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบ ประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 7.6

4. จากสมการเต็มรูป ความเคร่งศาสนา ค่านิยมประชาธิปไตย และ ความรู้สึก แปรแยกอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ ร้อยละ 34

5. พิจารณาเฉพาะความสัมพันธ์ ระหว่าง พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ความรู้สึก แปรแยก และ ค่านิยมประชาธิปไตย เฉพาะที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ สมการความสัมพันธ์ ดังนี้ (ภาคผนวก ฉ.)

5.1 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ระหว่าง ค่านิยมประชาธิปไตย กับ พฤติกรรม แบบประชาธิปไตย ได้สมการความสัมพันธ์

Structural Equations

$$\text{DEMB} = 0.65 \cdot \text{DEMIV}, \text{Errorvar.} = 1.30, R^2 = 0.25$$

(0.068)

(0.29)

9.60

4.50

พบว่า ค่านิยมประชาธิปไตย มีอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 โดยมีค่า Standardized loading = 0.50 และ อธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 25 (ภาคผนวก ฉ)

5.2 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ระหว่าง ความเคร่งศาสนา กับ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้สมการความสัมพันธ์

Structural Equations

$$DEMB = 0.32 * RELIGIO, \text{Errorvar.} = 0.90, R^2 = 0.10$$

(0.055)

(0.14)

5.85

6.30

พบว่า ความเคร่งศาสนามีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 โดยมีค่า Standardized loading = 0.32 และ อธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 10 (ภาคผนวก ฉ)

5.3 ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง ระหว่าง ความรู้สึกแปลกแยก กับพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้สมการความสัมพันธ์

Structural Equations

$$DEMB = -0.23 * ALIEN, \text{Errorvar.} = 0.95, R^2 = 0.051$$

(0.063)

(0.16)

-3.60

6.11

พบว่า ความรู้สึกแปลกแยก มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 โดยมีค่า Standardized loading = -0.23 และ อธิบายความผันแปร ของ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ ร้อยละ 5.1

เชิงเปรียบเทียบ สรุปได้ว่า ค่านิยมประชาธิปไตยมีอิทธิพลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01 ต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย มากกว่า อิทธิพลที่มาจาก ความเคร่งศาสนา หรือ ความรู้สึกแปลกแยก อย่างไรก็ตาม ความเคร่งศาสนายังคงมีอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางตรงต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย และ ทางอ้อมผ่านค่านิยมประชาธิปไตย

จากข้อสรุปข้างต้น ผู้วิจัยจึงทดสอบโดยวิธีการนำเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญเท่านั้นมาวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งด้วยโปรแกรม LISREL (ภาคผนวก จ) โดยมีข้อกำหนดจากความสัมพันธ์ที่ได้วิเคราะห์แล้ว ดังนี้

1. ตัวแปรแฝงภายนอกที่เป็นอิสระต่อกัน ได้แก่ ความเคร่งศาสนา และ ความรู้สึกแปลกแยก
2. ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ ค่านิยมประชาธิปไตย และ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย
3. ความรู้สึกแปลกแยกมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย เท่านั้น
4. ตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนามีอิทธิพลต่อ ค่านิยมประชาธิปไตย และ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย
5. ตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตยมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย เท่านั้น

ดังกล่าว พบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง และ สมการความสัมพันธ์ ดังนี้

Structural Equations

$$\text{DEM V} = 0.19 \cdot \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.93, R^2 = 0.037$$

$$(0.047) \qquad (0.11)$$

$$4.02 \qquad 8.58$$

$$\text{DEMB} = 0.61 \cdot \text{DEM V} + 0.18 \cdot \text{RELIGIO} - 0.17 \cdot \text{ALIEN}, \text{Errorvar.} = 0.61, R^2 = 0.45$$

$$(0.072) \qquad (0.051) \qquad (0.055) \qquad (0.14)$$

$$8.46 \qquad 3.59 \qquad -3.10 \qquad 4.27$$

Reduced Form Equations

$$\text{DEM V} = 0.19 \cdot \text{RELIGIO} + 0.0 \cdot \text{ALIEN}, \text{Errorvar.} = 0.93, R^2 = 0.037$$

$$(0.047)$$

$$4.02$$

$$\text{DEMB} = 0.30 \cdot \text{RELIGIO} - 0.17 \cdot \text{ALIEN}, \text{Errorvar.} = 0.96, R^2 = 0.13$$

$$(0.057) \qquad (0.055)$$

$$5.29 \qquad -3.10$$

(ภาคผนวก จ)

จากการแยกวิเคราะห์เฉพาะตัวแปรแฝงที่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 พบว่า ผลลัพธ์สอดคล้องกับที่ได้ทำการวิเคราะห์ไว้แล้วแต่ต้น เว้นแต่ตัวเลขดัชนีความสัมพันธ์ต่างๆที่ได้ แตกต่างจากเดิมเล็กน้อย เนื่องจากการวิเคราะห์เดิมได้รับอิทธิพลจากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้วย

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ – อิทธิพลเชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรประจักษ์ที่มีต่อตัวแปรแฝง ในรายละเอียด

จากข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วแต่ต้น พบว่า ตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญ แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ซึ่งจะวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรประจักษ์ที่มีต่อตัวแปรแฝง เป็นส่วนๆ ดังนี้

4.1 อิทธิพลของตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงความเคร่งศาสนาต่อค่านิยมประชาธิปไตย และ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

จากตาราง 20 รูปภาพ 5 และ 6 Intr3 มีอิทธิพลต่อ ความเคร่งศาสนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด เท่ากับ 0.92 กล่าวได้ว่า สามารถเป็นตัวแทนที่อธิบายความเคร่งศาสนาที่ฝังลึกในจิตใจได้ดีที่สุดของตัวแปรประจักษ์ความเคร่งศาสนา 3 ตัวแปร โดยมีค่านิยมปฏิบัติการของ Intr3 ประกอบด้วย การไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาแม้ไม่มีเพื่อน การรู้สึกว่าคุณเองเคร่งศาสนาไม่ว่าจะไปวัด โบสถ์ หรือ สุเหร่าหรือไม่ และ การเห็นว่าตนเองเคร่งศาสนามากขึ้นกว่าเดิม

ตัวแปรประจักษ์ Intr1 และ Intr2 มีอิทธิพลต่อความเคร่งศาสนามัน้อยลงมาตามลำดับ โดย Intr1 และ Intr2 มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางศาสนาที่เกิดจากความรู้สึกภายในจิตใจ ได้แก่ การปฏิบัติตามหลักการของศาสนาสำคัญกว่าเรื่องอื่นทั้งหมด การดำรงชีวิตมีพื้นฐานบนหลักการศาสนา แม้ถูกต่อต้านก็จะไม่ทิ้งความศรัทธาทางศาสนา ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาด้วยความศรัทธาอย่างยิ่ง ศาสนาสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมาก และ สวดมนต์ด้วยความศรัทธาทางศาสนา ชอบสวดมนต์เป็นส่วนตัว ชอบฝึกสมาธิเป็นส่วนตัว ทั้งนี้ Intr1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.70 Intr2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.59

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่กล่าวข้างต้น แสดงว่า ตัวแปรประจักษ์ ทั้ง 3 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ (Intr3, Intr1 และ Intr2) ต่อ ค่านิยมประชาธิปไตย และ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

4.2 อิทธิพล ของ ตัวแปรประจักษ์ ของ ตัวแปรแฝงความรู้สึกแปลกแยก ต่อ ค่านิยมประชาธิปไตย และ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

จากตาราง 19 ภาพ 5 และ ภาพ 6 Est 1 มีอิทธิพลอย่างต่อความรู้สึกแปลกแยก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด เท่ากับ 0.68 กล่าวได้ว่า สามารถเป็นตัวแทนที่อธิบายความรู้สึกแปลกแยกได้ดีที่สุดของตัวแปรประจักษ์

ความรู้สึกแปลกแยก 3 ตัวแปร โดยมีค่านิยมปฏิบัติการของ Est1 ประกอบด้วย เมื่อได้เพียง จะพยายามหาเหตุผลว่าฝ่ายตรงข้ามผิดให้ได้ และ ชอบอยู่ร่วมเฉพาะกับกลุ่มที่มีอะไรที่คล้าย ๆ กัน

ตัวแปรประจักษ์ Est2 และ Isol มีอิทธิพลน้อยลงมาตามลำดับ โดย Est2 มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ การให้ความสำคัญกับชัยชนะที่ได้จากการโต้แย้ง แม้จะทำให้ฝ่ายแพ้เสียใจ การชอบเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้งเสมอ และ Isol มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ การไม่ค่อยติดต่อสงสรรค์กับผู้อื่น ชอบการอยู่คนเดียว รวมทั้งชอบการอยู่อย่างอิสระไม่พึ่งพาใคร ทั้งนี้ Est2 มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.67 และ Isol มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.23

ความสัมพันธ์ที่กล่าวข้างต้น แสดงว่า ตัวแปรประจักษ์ ทั้ง 3 ตัวแปร มีอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ (Est1, Est2 และ Isol) และ จากการวิเคราะห์ พบว่า ความรู้สึกในเชิงปฏิบัติมีความสำคัญต่อการมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย มากกว่า ความรู้สึกโดดเดี่ยว

4.3 อิทธิพลของตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงค่านิยมประชาธิปไตยต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

จากตาราง 21 รูปภาพ 5 และ 6 Toler1 มีอิทธิพลต่อค่านิยมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด เท่ากับ 0.75 กล่าวได้ว่า สามารถเป็นตัวแทนที่อธิบายค่านิยมประชาธิปไตยได้ดีที่สุด ของ กลุ่มตัวแปรประจักษ์ ค่านิยมประชาธิปไตย 6 ตัวแปร โดยมีค่านิยมปฏิบัติการของ Toler1 ประกอบด้วย การชอบฟัง และ ศึกษาแนวคิดใหม่ ๆ ที่ต่างจากเดิม การชอบการสร้างสรรค์แนวคิด หรือ สิ่งใหม่ที่ต่างจากเดิม และ แม้มีความคิดเห็นแตกต่างกันมากในสังคม แต่ก็เป็นสิ่งดี

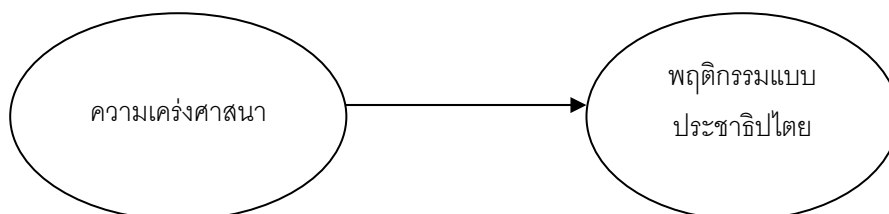
ตัวแปรประจักษ์ Toler2, Equ, Lib, Ind และ Pops0 มีอิทธิพลน้อยลงมาตามลำดับ โดย Toler2 มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ การได้รับโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือ ความเชื่อทางการเมือง เห็นว่าความคิดเห็นแตกต่าง มักนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีกว่า เห็นว่าแม้บุคคลแตกต่างทางความคิดก็พร้อมเป็นมิตรกับผู้อื่นเสมอ Equ มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ สิทธิเสมอภาค แม้เกิดมาไม่เท่าเทียมกัน ความเสมอภาคทางการเมือง การทำงาน และ การอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย ไม่ควรจำกัดความสำเร็จ และ ความร่ำรวยของบุคคล Lib มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ ความสำเร็จขึ้นกับความสามารถ เสรีภาพในการพูด การแสดงความคิดเห็น การไม่ถูกรวบงำ หรือ แม้เป็นเด็กก็ควรมีสติ และ เสรีภาพ เท่าเทียมผู้ใหญ่ Ind มีค่านิยมปฏิบัติการเกี่ยวกับ พึ่งตนเอง เชื่อมั่นตนเอง ไม่ชอบให้ใครครอบงำความคิด ชอบความเป็นส่วนตัว

และ Popso มีค่านิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับ การเห็นความสำคัญ และ ต้องไปเลือกตั้งอย่างแน่นอน ทั้งนี้ Toler2, Toler1, Equ, Lib, Ind และ Popso มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เท่ากับ 0.75, 0.74, 0.71, 0.69, 0.66 และ 0.60 ตามลำดับ

จากความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปรแฝงที่กล่าวถึงแล้วข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ตัวแปรประจักษ์อดทน ออกถื่น ต่อ ความคิดเห็น และ พฤติกรรมที่แตกต่าง และ ความเสมอภาค ของ ค่านิยมประชาธิปไตย มีอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างมาก ต่อ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย แต่พบว่า อำนาจอิทธิพลเป็นของปวงชน ได้รับการพิจารณาให้มีอิทธิพลน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นผลจากการไม่ให้ความสำคัญต่ออำนาจอิทธิพลของประชาชน หรือ อาจเห็นว่า ปัจจุบัน อำนาจ อิทธิพลของประชาชนไม่มีความหมาย เพราะถูกรอบงำอย่างสมบูรณ์ได้ ตลอดเวลาด้วยอำนาจอื่นที่ไม่เป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ทดสอบสมมุติฐาน

สมมุติฐาน 1. พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วมทางการเมือง กั การต่อต้านเผด็จการ) ของอาจารย์ และ นักศึกษาได้รับอิทธิพล จาก ความเคร่งศาสนา

ภาพ 7 ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ตามสมมุติฐาน 1

Structural Equations

$$\text{DEMB} = -0.20 \cdot \text{ALIEN} + 0.62 \cdot \text{DEMV} + 0.20 \cdot \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.97, R^2 = 0.34$$

(0.080)	(0.070)	(0.052)	(0.19)
-2.52	8.81	3.76	5.01

Reduced Form Equations

$$\text{DEMB} = 0.33 \cdot \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 1.35, R^2 = 0.076$$

(0.058)
5.75

(ภาคผนวก ง)

พิจารณาเฉพาะ 2 ตัวแปร ได้ความสัมพันธ์ ดังนี้

Structural Equations

$$\text{DEMB} = 0.32 * \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.90, R^2 = 0.10$$

(0.055) (0.14)

5.85 6.30

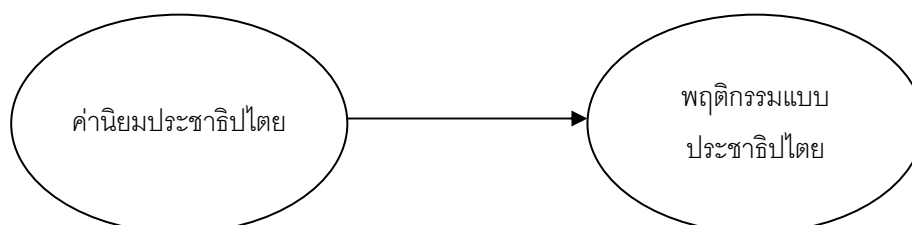
(ภาคผนวก ข)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า พฤติกรรมแบบประชาธิปไตยของอาจารย์ และ นักศึกษา ได้รับอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากความเคร่งศาสนา ทั้งทางตรง และ ทางอ้อม โดยทางตรง จากสมการโครงสร้างความสัมพันธ์ลดรูป (Reduced Form Equations) ความเคร่งศาสนา อธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 7.6 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) = 0.17 และ ทางอ้อมผ่านค่านิยมประชาธิปไตย โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เท่ากับ 0.0931 (ตาราง 26 และ ภาพ 5, 6) และ เมื่อแยกวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เฉพาะ 2 ตัวแปรเท่านั้น (ภาคผนวก ข) ยังคงได้ผลลัพธ์ทำนองเดียวกัน แต่ ความเคร่งศาสนาสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยได้เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 10

สำหรับอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกของความเคร่งศาสนาผ่านความรู้สึกแปลกแยก เป็นอิทธิพลที่ไม่มีความชัดเจน (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ผลการวิเคราะห์ ให้ข้อสรุปว่า ยืนยัน สมมุติฐาน 1

สมมุติฐาน 2. พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วมทางการเมือง กับ การต่อต้านเผด็จการ) ของอาจารย์ และ นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากค่านิยมประชาธิปไตย

ภาพ 8 ความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปร ตามสมมุติฐาน 2

Structural Equation

$$\text{DEMB} = -0.20 \cdot \text{ALIEN} + 0.62 \cdot \text{DEM} + 0.20 \cdot \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.97, R^2 = 0.34$$

(0.080)	(0.070)	(0.052)	(0.19)
-2.52	8.81	3.76	5.01

(ภาคผนวก ง)

พิจารณาเฉพาะ 2 ตัวแปร

Structural Equations

$$\text{DEMB} = 0.65 \cdot \text{DEM}, \text{Errorvar.} = 1.30, R^2 = 0.25$$

(0.068)	(0.29)
9.60	4.50

(ภาคผนวก ฉ)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า พฤติกรรมแบบประชาธิปไตยของอาจารย์ และ นักศึกษา ได้รับอิทธิพลเชิงบวกจากค่านิยมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เฉพาะทางตรงเท่านั้น โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) = 0.49 (ตาราง 26 และรูปภาพ 5, 6) ทั้งนี้โปรแกรม LISREL ไม่สามารถให้ค่าดัชนี R^2 ระหว่าง ค่านิยมประชาธิปไตย กับ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ จึงได้นำข้อมูลเฉพาะ 2 ตัวแปร (ภาคผนวก ฉ.) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL ผลลัพธ์ที่ได้ยังคงยืนยันตามผลการศึกษารวม โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เพิ่มขึ้นเป็น 0.50 และสามารถอธิบายความผันแปรของ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ร้อยละ 25

ผลการวิเคราะห์ ให้ข้อสรุปว่า ยืนยันสมมุติฐาน 2

สมมุติฐาน 3. พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วมทางการเมือง การต่อต้านเผด็จการ) ของอาจารย์ และ นักศึกษาได้รับอิทธิพล จาก ความรู้สึกแปลกแยก

ภาพ 9 ความสัมพันธ์ ระหว่าง ตัวแปร ตามสมมุติฐาน 3

Structural Equations

$$\text{DEMB} = -0.20 \cdot \text{ALIEN} + 0.62 \cdot \text{DEM} + 0.20 \cdot \text{RELIGIO}, \text{Errorvar.} = 0.97, R^2 = 0.34$$

(0.080)	(0.070)	(0.052)	(0.19)
-2.52	8.81	3.76	5.01

(ภาคผนวก ง)

พิจารณาเฉพาะ 2 ตัวแปร

Structural Equations

$$\text{DEMB} = -0.23 \cdot \text{ALIEN}, \text{Errorvar.} = 0.95, R^2 = 0.051$$

(0.063)	(0.16)
-3.60	6.11

(ภาคผนวก ฉ)

ด้วยในการวิเคราะห์เชิงสถิติ ได้กลับค่าตัวเลขคำตอบเป็นตรงกันข้าม ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงค่า Error variance เป็นลบ ในการอ่านค่าสถิติที่ได้จึงต้องอ่านผลกลับเป็นตรงข้าม

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้สึกแปลกแยกมีอิทธิพลเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย (การมีส่วนร่วมทางการเมือง และ การต่อต้านเผด็จการ) ที่ระดับ 0.01 เฉพาะทางตรงเท่านั้น โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) = -0.15 อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า อิทธิพลทางอ้อมที่มาจากความรู้สึกแปลกแยก ผ่าน ค่านิยมประชาธิปไตย เป็นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน) เนื่องจากความรู้สึกแปลกแยกมีความสัมพันธ์กับ ค่านิยมประชาธิปไตย อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งอิทธิพลที่ชัดเจน (มีนัยสำคัญทางสถิติ)ของความรู้สึกแปลกแยกที่มีผลต่อพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ไม่

ชัดเจนว่า ส่วนหนึ่งเป็นผลทางอ้อมจากความเคร่งศาสนา เนื่องจากความเคร่งศาสนามีอิทธิพลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน) ต่อความรู้สึกแปลกแยก (ตาราง 26 และ ภาพ 5, 6)

ทั้งนี้ โปรแกรม LISREL ไม่สามารถให้ค่าดัชนี R^2 ระหว่าง ความรู้สึกแปลกแยก กับ พฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ได้ แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะ 2 ตัวแปร (ภาคผนวก ฉ) ก็ยังคงยืนยันผลการศึกษาเดิม โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized loading) เพิ่มขึ้น เป็น -0.23 และ สามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยได้ร้อยละ 5.1

ผลการวิเคราะห์ ให้ข้อสรุป ยืนยัน สมมุติฐาน 3